

Latweeschu Awises.

47. gaddagahjums.

No. 25,

Dreschdeenä, tanni 19. Juni (1. Juli).

1868.

Latweeschu Awises lihdj ar saweem veelikkumeent mafta **1 rubli fadr.** par gaddu. Kas us sawu wahrdu awstellehs 24 effemplarus, wehl weenu dabbuhs klapt varweilt. Ja-awstelle: **Zelgawä** Latw. awischu nammä pee **Zanischewski**; — **Rihgä** pee **Daniel Minus**, teätera un wehwera eslas stubil, pee fw. Sabna bahnjas jaunata mahjiraja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leelä **Aleksander**-celä Nr. 18. — **Wissi** mahjitaji, **skolmesterei**, pagasta waldbitaji, **stribwerl** un **zitti** tautas draugi teef luhgti, lai lassitajeent awgabda to awstelleschannu. — **Redaktora** adresse irr: „**Pastor Bierhoff**, **Schloß** pr. **Riga**.“

Mahditajs: **Politikas** pahrsfats. **Datschadas** sijnas. **Dabbas** bribnami. **Kas** zittam bedet rohlt, **pats** celtrih. **Padohmis** vret sohbu **sahwehm**. **Smeektu** stahittai. **No** **Jauw-Zelgawas**. **Preesisch** baddazoeitejem. **Wisjamafaks** sijnas. **Uwiltas**. **Studdinaschannas**.

Politikas pahrsfats.

Serbijas nokants **firsst** **Michaël** nu jau gult ap-pakfch semmes. Tee **flepkawi** irr weens wezs **firssta** **eenaide-neeks**, **adwolats** **Madowanowich**, **kam** **zitreis** 6 **gaddi** **zeetumä** **hij** **nospreesiti** **par** **krachpschannas** **nedarbecem**, **un** **winna** **abbi** **dehli**. **No** **eesaktuma** **gan** **tikka** **runnahts**, **ka** **firsst** **tik** **tadeht** **effoht** **nokants**, **ka** **winsch** **tai** **Madowanowich** **familijai** **negohdu** **effoht** **padarrijis**, **bet** **taggad** **ar-ween** **wairahk** **teef** **daudfinahts**, **ka** **nebuht** **tä** **ne-effoht** **bijis**. **Bet** **tas** **zitreisigajs** **Serbijas** **firsst** **Karageör-giewitsch**, **kas** **1858** **to** **krohni** **waspehlejis** **un** **kam** **wee-tä** **toreis** **Michaëla** **tehms** **attal** **tikka** **uszelts** **par** **firsstu**, **ihsti** **effoht** **tas** **wainigajs** **un** **winsch** **lihdj** **ar** **sawu** **dehlu** **Ale-fanderu** **to** **Madowanowichu** **effoht** **uiskubbinajis** **us** **to** **flepkawas** **darbu**. **Aleksander** **Karageörgiewitsch** **gribboht** **palikt** **par** **Serbijas** **firsstu** **un** **to** **zerrejohk** **talabb'** **ahtri** **panahkt**, **ka** **firsstam** **Michaëlam** **neklahda** **dehla** **nau**. **Michaë-lam** **bij** **jo** **labba** **gaspascha** **Julie**, **to** **Serbeeschu** **mehdisa** **faukt** **par** **sawa** **firssta** **Michaëla** **engel**i; **bet** **deem** **schehl** **Michaëls**, **lai** **gan** **saweem** **pawalstneekem** **mihlohts** **firsst**, **tomehr** **sawai** **laulatai** **seewai** **nebijis** **labs** **laulahts** **draugs**, **un** **winsch** **labbahk** **peenehma** **sawas** **kushnes** **Anka** **Ron-stantinowich** **padohmu** **ne** **tä** **sawas** **gohdigahs** **seewi-nas** **padohmu**; **talabb'** **laudis** **to** **prinzessi** **Anku** **nosauza** **par** **sawa** **firssta** **Michaëla** **welnu**. **Preesisch** **kahdeem** **gad-deem** **Michaëls** **no** **sawa** „**engela**“ **littahs** **schkirtees** **un** **tas**

„**welns**“ **winnam** **palikka** **klapt**. **Julie** **aifgahja** **dschwocht** **us** **Wihni**; **bet** **lihdj** **tä** **taggad** **dabbuja** **dsirdeht**, **ka** **Michaëls** **tahda** **breesnigä** **nahwä** **nomirris**, **tä** **ta** **gohdiga** **seewa** **tuhlht** **steidsahs** **us** **Belgradi**, **ka** **lai** **wehl** **to** **lihti** **dabbutu** **redseht**. **Tanni** **14. Juni** **ta** **firsstene**, **no** **sawas** **mahtes** **pawaddita**, **cebrauza** **Belgrade**, **kur** **tikka** **ragaidita** **no** **ne-isskaltama** **lauschu** **pulka**. **Lihdj** **tä** **Julie** **bij** **redsama**, **tä** **laudis** **sahza** **raudahk** **ar** **pilnu** **balsi** **un** **wissi** **tai** **firsstenei** **rohlas** **isteepe** **prettim**. **Julie**, **no** **schehlabahm** **pahrnenta**, **ais** **offarahm** **newarreja** **runnaht**. **Sirds** **katram** **tikkuse** **tä** **pahrelausta**, **kas** **ar** **sawahm** **az-zihm** **pats** **toreis** **redsejis**, **tä** **ta** **firsstene** **kohpä** **ar** **to** **tautu** **tur** **raudajuse**, **kamehr** **neweens** **nepsehjis** **ne** **wahrdianu** **is-runnaht!** — **Tanni** **15. Juni** **no** **rihta** **atnahza** **Belgrades** **pilschta-weetneeki**, **ka** **lai** **pehz** **Serbeeschu** **eeradduma** **beidsamu** **reis** **dabbutu** **nobutschoht** **sawu** **firsstu**. **Bezzakajs**, **par** **to** **lihti** **pahrlohzijees**, **sawu** **beedru** **wahrdä** **sazziha** **raudadams** **ar** **trihzedamu** **balsi**: „**Tu** **leelakajs** **Serbeeti!** **Tu** **essi** **krittis** **zaur** **nowirka** **saundarritaja** **rohku**, **bet** **ne-buht** **tew** **lihdj** **nau** **nomirris** **tas** **leelajis** **padohmis**, **ko** **tu** **essi** **eedehtijis** **Serbeeschu** **tautai**. **Mehs** **effam** **nahkufchi** **tewi** **wehl** **weenreis** **redseht**; **ne-effam** **nahkufchi** **waideht**, **bet** **tew** **pateiktees** **un** **par** **tawu** **meesu** **swehhti** **swehrecht**, **ka** **appakfch** **tawa** **mantineela** **Milan** **Obrenowitsch** **gribbam** **peepildihk** **tamus** **leelus** **padohmu!**“ — **Lihtis** **tikka** **glabbahs** **familijas** **kappu-bedre**, **waschä** **leelajä** **bas-nigä**; **firssta** **atraitne** **Julie** **un** **wissu** **leelwaldneeku** **fuhitili** **lihta** **ratteem** **kahjahm** **pakkalghjuschi**, **no** **ne-isskaltameem** **lauschu** **pulkeem** **wadditi**. **No** **raddu** **puffes** **firsstam** **Michaëlam** **palizzis** **pakkat** **weens** **brahta-dehls** **Milan**

Obrenowitsch. 13 gaddus wezs, kas Parisē teef skohlohts. Rahdabs, ka leelaka Serbeeschu pufse labprabt wehlabs, ka Milan sawa tehwa-brabla pehdās paliktu par firštu un ka Michaēla atraitne Julie ta jaunekta weeta til ilgi paliktu par Serbijas waldneezi libds kamehr Milan itaug leels. Zitti kahdi atkal gribboht, ka Aleksander Karageorgiewitsch teef uszeltē par firštu, bet netizzu, ka tā notiks, jo ta tauta winnu saht eenihdeht ka Michaēla ihsteno sleyklawu. Atkal zitti labprabt wehlabs, ka Serbija nahktu waj appatsch Montenegras firsta Nikolais, waj appatsch Rumanu firsta Karl waldibas. Bet to laikam nedf Turki, nedf Turku draugi netaus, jo kad tahs masabs walstis pee Turzijas rohbeschahm zaur tahdu saweenofchanohs augtu leelas, tad laikam Turku sultana kristigee pawalstneeki, ar saweem kristigeem kaimineem sabei drodamees, ar waru sahktu nogahst Turku juhgu. **Frantschu** keisars arween' wehl effoht deewegon flims un winnam effoht jazeesch jo gruhdas, breefmigas sahpes; bes keisarenes un bes sullaineem zits neweens pee Napoleōna taggad nedrihtstohht pee-eeet tā til tee ministerei; schee gaušchi brihnotees par to pahrelezigu duhschu un spehku, ar ko keisars sawas ne-issalkamas sahpes sinnoht pauest it meerigi. Bet Frantscheem to nebuhš sinnahht, ka winnu keisars til flims, talabb' wiffas awišchu lappas, kas runna par Napoleōna slimmibu, teef aisseegtas. Kahdās gubernijās pee Scharentes (Charente) uppes Reemeru-kattoku semneeki sahkuschi dumpotees pret saweem preestereem, jo ta runna bij islaista laudis, ka semneekem aikal tāpat ka wezzōs laikōs no wiffseem saweem semmes augleem buhs ja-ardohd ta desmita dalla preeksch saweem preestereem. **Seemet-Amerikas brihwwalstis** it ahtri aismirfuschi to Johnsona prozeffi un paschu presidenti. Taggad wiffi us to ween' dohma, kahdu jaunu presidenti tad buhs uszelt, kad Johnsona laik buhs apfahrt. Laudis arween' wairahht skat-tahs us to duhschigo generalu Grant, kas dauds nemehds runnahht; bet ko schis runna, tas irr skaidri un pateefigi runnahhts. Dauds iswehletaji bij fanahkuschi eeksch Chikago, tur par to farunnatees, kahdu wihru wislabahht us preekschu warretu zelt par presidenti un kahdu par wihzepresidenti jeb presidentes weetneeku. Tad nu wiffi, kas tur bij fanahkuschi, apnehmahs ar wiffu spehku par to gahdaht, ka Grant nahkofschā gaddā paleef par presidenti un Golsay (fauzi Kolsaks) par wihzepresidenti. Golsay taggad irr kongrescha preekschfehdetajs. Grant us to jautaschanu: waj ar to effoht ar meeru, ka tee wihri, kas eeksch Chikago fanahkuschi, winnu gribboht luhloht uszelt par presidenti? irr atbildejis, ka winsch gan effoht ar to ar meeru. Grants turklaht wehl irr atbildejis, ka winnam eeksch waldibas leetahm tahds pat padohms effoht, kahds teem wihreem, kas eeksch Chikago bij sapulzejuschees. „Kad manni iswehletu par sabei drotu walstju presidenti, tad es pehz ta dsibschohs wiffus liklumus ispidiht labbā tizzibā, walstis mantu kaupidams un ar wiffu spehku wiffur mekleschu isplattihht weenprahhibu, meeru un drohschu dsihwi. Tautas gribbeschanu es arween' esmu zeenijis un arri ar-

ween' to zeenischu. Zaur meeru wiffa walstis sels, un kad turklaht eeksch waldibas leetahm kaupigi tiks dsihwohts: tad nodohschanu nastā paliks arween' weeglaka un tautas parradi ees masumā. Lai turram meeru.“ Tā runna generalu Grant. Eeksch **Meksikas** meers nepastahw tā nepastahw. Dauds gubernijās laudis pazeklahs pret Juāreza, bet tee dumpineeki ir sawā starpā nau weenprahhibi, zitti scho, zitti to wihru gribb zelt par Meksikas waldneeku. Rahdabs, ka tā buhs, ka jau pehrn' kahdureif fazzijahm: Meksiko netiks pee meera, kamehr nebuhš pee-beedrojusees pee Seemet-Amerikas brihwwalstihm. **Rihua** tee dumpineeki, kas leelā pulkā sazekluschees pret sawa jaunaja keisara, saht atkahptees atpakkal preeksch keisara karraspehka, jo winneem truhstohht derrigi eerohtschi.

Daschadas sinnas.

Nau til ween uggunsgrahhti bijuschi Mai mehnesi Jelgawā, Dubbeltdōs un Janischke, bet Juni mehnesi eefahloht, tanni pahrsausā laikā tā Kursemme tā Widsemme daschlahht duhmus redsejahm kuhpam pret debbesihm, jo dauds weetas mefch irr dedsis. Bet nau wis bijuschi mefchi ween', kas Juni mehnesi degga, ir Rihgā deewegon leels ugguns atkal bijis Maslawas preekschpilschēta jeb forstatiē, tur kahdi 8 nammi no weetas nodegguschi. Wehl leelahs uggunsgrahhs bijis Dinaburgā. Tanni 4. Juni no wakkara tur sahzis degt un ugguns palizzis til leels, ka pret pusnakti zaur telegrafu luhguschi, lai jel Rihgas labprahhibu ugguns-dsehseju beedriba par eisenbahni aissekreioht palihgā. Pulksten pusweernā Rihgas labprahhibege uggunsdsehseji no gultas tikka istrauzeti ahra un winnu preekschneeks saweem duhschigeem beedreem islassija preekschā Dinaburd sineeku luhgshanu. Kahdi 60 uggunsdsehseji tuhliht bija gattawi ar 2 leelahm sprizzehm aibrakht us Dinaburgu, bet tē atnahza sinna, ka Dinaburgas uggunsbreesmas effoht nobeigtas; flahde gan effoht leela, jo til prezzes ween effoht sadegguschas kahdu 100,000 rubulu wehrtibā, ihpashchi leeli miltu krahjumi isposhiti; turklaht ar to ugguni aishgahjuschi 6 muhra un 20 kohka nammi un 50 bohtis. Tanni nakti no 5. us 6. Juni Dinaburgā atkal leels ugguns isfpruzzis un 40 kohka nammi nodegguschi netahlu no Rihgas-Dinaburgas bahnhofa, bet to ugguni dabbujuschi sawaldihht, pirms dabbuja isplattitees tahlahht; tahdā wihse pee schi ohtra uggunsgrahka ta flahde effoht dauds masaka ne ka pee ta pirmaja. Dinaburgā stipri runnajoht, ka ugguns tihfchi effoht bijis peelikts. — Weens kungs, tanni pirmā nakti zaur to ugguni no meega istrauzehis, ar sawu laulatu draugu isstreen no mahjahm ahra, kamehr jumts winneem par galwu jau degg; gabbalinu no mahjahm aishtrehjuschi, us reis peeminn, ka, pusmeegā un bailes isstrehjuschi, sawu behninau astahjuschi kambari! Atpakkal atgreesuschees reds, ka namš jau stahw pilnās leesmās; kungs no schehlabahm pahraemts nokriht gar semmi un us reisi irr noht! — Seewina nesinn, waj buhs leesmās eefkreet behninau meklehht, waj buhs proh-

weht atdšhwinahst sawu nomirruschu lungu; brehz nu lai laudis apscheljahs, lai behrinu glabbj, lai to lihki pajektoht, lai dakteri sauzoht. Bet wihru wairs newarreja usmohdinahst, bij pateesi aismidšis nahwes meegâ; deggošhâ nammâ arri neweens wairs ne-eedrohschinajahs ee-eet. Bet slawehtis Deews, tē atnahk sinna, ka behrinina aukla ar masino no pašcha eesahkuma jau aisbehguse us bahnhofu un ka abbi weffeli! — Runna, ka wehl treschu reis Dinaburgâ sahziš degt.

Rihgâ, tanni 6. Juni pulksten 11ds preeksch pusdeenas par dselleszefku no Peterburgas atbrauza prinziš Peter no Oldenburg. Us bahnhofa tas augstajs weefis tiffa sagaidihts no Widssemes gubernatora von Ysander, no landrahta von Hagemeister un no teem abbeem Rihgas burmeistereem Schwarz un Hermarc. Prinziš sawu kohrteli nehma „Peterburgas gastuhsi“ prettim Rihgas pilli, pehz pusdeenas wińsch apskattijahs pilsehtu, wakkarâ aisbrauza skattihst Hin nē lunga skunstes jahneekus. Starp pulksten 10 un 11 Rihgas tšhetras Wahzu dšeedataju beedribas appakšch ta augsta weefa lohgeem usdšeedaja kahdas brangas dšeesmas. Tanni 7. Juni no rihta prinziš aisbrauza us Zelgawu un no Zelgawas pehz pahri standahm wińsch aisbrauza us Wentes pilli un tur tanni 8. Juni apskattija to Wentes uppi; — ar dampfluggi effoht us augšchu brauzis kahdas 4 jahdses ais pilsehta; pulksten' weenâ tad atkal tahlahk brauzis us Leepaju un no turrenes zaur Klaipehdu us Wahzemmi.

No **Rihgas** to sinna lassam „Mahj. weefi“, ka tanni 2. Juni no pulksten 6 lihdi 9 wakkarâ us Rihgas Latw. palihdšibas beedribas isrihkošchānu Rihgâ pirmu reis israhdijschi kumedinu Latweeschu wallodâ, to zittureis no jaunaja Stendera farakstisu „Schuhpu Behrtuli.“ Kumedinu rahditaji wiſsi un ikkatis sawâ darbâ effoht bijuſchi tik samannigi un pilnigi, ka bij jadohma: tee wiſsi effoht gruntigi mahziti kumedinu rahditaji. Tadeht arri wiſsur un no wiſseem skattitajeem dsird labbu slawu un usteiſchānu ween.

Wakkâ Latweeschu un Wahzu dšeedataju beedribas treschajâ Waffaras fwehtku deenâ sabcedrojuschahs us jauku konzertu un dšeedataju fwehtkeem. Wiſsi tur bijuſchi it preezigi un weenprahtigi pee ſchi kreetna preeku darba. Konzertes eenahkumi atdohti Widssemes semneeku skohlmeistereu atraitnu un bahrinu lahdei.

No **Slohtas**. Lassitaji laikam wehl peeminnehs Latw. awiſchu 13. nummurâ lassijuschu, ko stahštijahm par teem Dundagas kalpeem, kas aigahja us Mohilewi. Dorciš luhdsahm, lai ne-eet bes riktiga kuntrakta, pee teefas apstiprinata; bet daudsi tomehr gahja. Latw. aw. 17. nummurâ jau bij lassams, kâ teem nabadšineem Mohilewē us zella buhdameem gahjis, un ſchoreis man nu atkal jastahsta, ka ſchee behdu tantini pa bareem nahk atpakkal us muhsu mihlu Kursemmiti! Zitti no wiſneem us tehwiſemmi nahk atpakkal kâ nabagi, kas us zella no labbeem laudihm dabhu maises kummohnu, zittus gan wehl redseju ar sirgu brauzoht; bet kur labbajs graffi-

tis nu palizis, kas zitreis ar gohdiigem fweedreem bij eekrahts?! Maana siros man leedsa usrunnahst tohs behduzeflineekus, kam us zella ſatikkohs, jo es bihjohs, ka ſchee nedohma, ka es wiſnus gribbetu apsmeeet. No Deewa puffes, lai neweens no mums mahjās palikluscheem ſchohs muhsu braklus ne-apsmeeij, ka teem irr wihlees, bet lai wiſnus jo mihli usnemmam, kâ nelaimigus, kas bij nomaldijuschees un kas nu atgreeschahs. Bet lai ta nu buhtu ne-aismirſtama mahziba us preekschdeenahm! —

G. B.

No S. pilsehta Leišchōs. „Tu effi weens sohgis eefsch Israēla un to nesinni!“ Schi joutaschana arri rakšitajam ar wiſsu makti mahzahs wiſsi, kad wińsch dsird un reds, kâ ar teefas spreeschānu eet wiſna kaiminds S. pilsehtâ Leišchōs. Awisšs behdigas sinnas lassam no daschahm pufsehm, kur bads laudis speesch. — atkal lassam preezigas sinnas, ka kristigas siſdis daudsi mihlestibas dahwanas suhta teem truhkumu zeetejeem; — bet mihli lassitaji, nebuſheet wehl dsirdjeuſchi, us kahdu wihsi zitti no muhsu Leišchu Schibdeem teek pee ehdamahm leetahm. Diwi neddelas preeksch leeldeenahm kahds arrendaters S. pilsehtâ eewedd wesmu kartoffelu, dsirdjeis, ka tur wairahk maksajohk. Peenahk pehz kahda laika wezza Schibdene ar tukſchu maisu un ſakka, lai ſchai nu tohs kartoffelus eeberroht, ko wiſna pirmahk (gluſchi fweescham zilwekam) ar 2 rubuleem effoht apmaksajufe un tad pehz maisa gabjufe. Sinnams, ka pahrdewejs us tahdeem „besnandaſpirzeju“ melleem sawus kartoffelus nedewa; bet Schibdene, us to pastahwedama, ſajauz weffelu Schibdu armiju, un ſchee nu to pahrdeweju ranj pee desorta (simtneeka), weena Leišcha, kas zaur Schibdu wiltigu leezibu un zaur pašcha naudas kahribu, Schibdenei effoht spreedis talsnibu. Bet kad nu pahrdewejs, tahdai netaisnibai pretti turredamees, tohs 2 rubulus nemakfa, tad wiſnam eekihlajuschu abbus sirgus un tohs eeslehguſchi stalli. No rihta sohla wiſnu aisfubtiht us Schauleem, ja Schibdenei ne-atdohſchoht tohs 2 rubulus, ja turklaht desortam nedohſchoht 4 rubulus un sirgus sullainim 1 puhru kartoffelu. Arrendaters arri gan buhtu gribbejis redseht tohs Schaulus, ja tik to puifi ar sirgeem buhtu laiduſchi us mahjahm; bet kâ wińsch labbahk aismakfaja un brihnijahs par Leišchu teefahm un likumeem!

Neddelu wehlahk atkal zits pahrdewejs ar kartoffeleem tur eebrauz un tam waribuht wehl ſliktaht buhtu gahjis, jo tas prettiturredamees dascham wehl bij dewis smekleht, ne kartoffelus, bet — sawu duhri. Tapat atkal bijuſchi wiltigi pirzeji un wihru ar waru atkal gribbejuſchi weſt pee desorta; bet wihram wehl laimojahs, ka dabbuja iſsprukt zaur zitta Schihda padohmu un palihgu.

Kahda seewina turpat eewedd pahri puhru kartoffelu un praſſa tikkai — (jasiſnu kâ ſchee kahdu laiku puhrs maksaja 2 rub. 75 kap.) — 1 rub. 80 kap. puhra. Schihdi sohla 1 rub. 75 kap. un ja par to nedohſchoht, tad weddiſchoht pee desorta. Bet tas tur tikpat noſihme, jif wezjōs laikōs pee Keemeu behrneem tas beedinaschanas wahrds: „Samibals nahk!“ — Talabh' katrs, to desorta

wahrdu sadfirdejis, jau melle tik us mahjahm tikt bei libbeles!

Wehl daschu notikkumu warretu stahstikt; bet tad jau lassitajeem schults sahks truhkt, jo nau preeka, bet besdeewikas-sinnas.

No **Schaggares** puffes. Pee knappa gadda behdahm arri wehl daschadas zittas behdas muhsu puffe papilnam. Kad pascha debbesbraufschanas deena par leelo firgus laiku Zahnischke dauds nammi bij nodeggusch, tad wehl tanni pascha neddelä no Meschamuischas mahzitaja pagasta **U.** mahjas naktis laika aigabhja zaur uguni, ka no pehdahm un no wissa zitta warreja manniht, ka tas notizzis zaur tibschu peelaichanu. Tad Bassaras swehtku neddelä **Zimmeres** pagasta **T.** mahjas agrä rihä nodegga, fur arri weena secwa effoht sadegguse. — Runna, ka arri schä ta nelaimie notikkuse zaur uguns peelischanu. M. muischä weens puiss nelaimigi zaur kullamu maschini nomirra. — Arri weena wehl ne-isdibbinata flepkawiba muhsu tuwumä muhs schoseem istrauzeja, jo weens prezzes Schihds tappa mellehts, kas ilgu laiku bij pasuddis, un beidscht to atradda netakt no leelzeka krahmös, bet to prezzi tik pehz kahdahm neddelahm atradda ne-ilgi preeksch Bassaras swehtkeem, zittä kahdä weeta. Zebfchu ismekleschanas gan bijuschas, tomehr flepkawa nau wehl dabbuhts.

Wehl no **Leischmallas**. Pawaffaris pee mums agri bij mahjas, bet lohti mas lectus atnessa. Wifs sneegs zaur fauli ween nogahja, ta ka no pascha agra pawaffara lihds 7. Juni pee mums tik diwi reis libja pehrkona lectus — turkakt wehl lohti mas. Rudsi gandrihs plahni fauzami, kweefchi un waffareja gaida lohti, lohti us leetu; jo wehisch un faule to semmi pehdigi iskaltejuschi. Plawas un abholinsch gan stahwetu tohri labbi, ja tik nahktu lectus. Bet ir weenu preezigu sinu no sawas puffes warram laist, prohti: tanni 26. Mai, swehtdeena, Kalnamuischä bij weena preeku deena; jo us turren bij fabraufschu Zelgawas un Dohbeles dseedataji, ir paschi sewi, ir zittus eepreezinahkt. Deena bij jauka un ta tad arri klausitaju un skattitaju netruhka. Kalnamuischas graf Pahlen arri it firdigi bija publejees sanahkuschohs eepreezinahkt; jo jauki gohda wahrte bij ustaisiti un meschä bij daudi galbi un benkt salikti fur apfehstees un atspirdsinatees. Gangi bij tihri un daschas leetas bij fataisitas us to preezigu deenu. Bohneeki isalkuschohs un isflahpuschohs kohku paehnä pameeloja, katru pehz makka eephehschanas. — Dseedataji usfahza ar weenu garrigu dseesmu un musiki. Tad Zelgawas gimnastijas wirskohlmeisteris Kruse ihfu runnu turreja Wahzu wallodä un tad nu fahza dseedakt daschadas jaukas dseesminas. Tik slahde, ka ta dseedaschana zaur kohku schnahkschenu un ihpaschi zaur kauschu aplamu speeschanohs drusku tappa apspeesta, ka balshim nebij deewegan ruhmes, fur isplestees. Tad pehz kahda laika wissi ar musiki aigabhja us grafa pils-plazzi, tur to usdseedakt. Te atkal pahri runnas tikta turretas, gan no dseedataju puffes, gan arri no pascha grafa, kas

lohti pateizahs par to preeku, kas winnam zaur scho jauku usskattu us dseedataju karrogeem un jauku dseedaschenu tohyoht parahdihks. Te nu grafs ar sawu familiju un draugeem tohs dseedatajus aishwedda us weenu lohti jauku kalnu, fur gar kalna appalschu uppe burbulo un jaukas jalkas plawas fmeij, kamehr ohträ puffe stahw mesch un tad atkal patte muischä. Te atkal kahdu laiku nodseedajusch, wissi no grafa tappa wadditi lohti jaukä pakalnä, fur nu atkal dseedaja gan kohpä ar musiki un arri abbas dseedataju beedribas reisä, gan atkal katra ihpaschi. Beidscht zaur jauku, garru gangi aigabhjam us primo dseedaschanas plazzi, fur tad wehl dseedaja un spehleja, ir pa starpahm tappa schauts ar weenu feldstikli. Tad beidscht wehl weenä leelä jalkä plazzi wissi, kam us to bij luste, fahza danzohkt. Pulksten astonds wallarä, waj ir wehlahkt kates dewahs us sawahm mahjahm. Tik jasehlojahs, ka muhsu puffe wehl truhkt dseedaschanas gars, jo wezzati behneem nei skohläs negrihb laut dseedakt, jo ta tik effoht tahda lehmoschanahs un weltigs laika kawekts, no ka nekahds labbums nenahloht! — **J. G.**

No **Dalbes** draudses. Jau preeksch 20 gaddeem noplehja Dalbes basnizas tohri; gribbeja arri ustaisiht jaunu, bet ar ustaisichanu ne-isdewahs; arri nebija wehrts pee wezzas kohku basnizas jaunu alminu tohri peelikt. Tä bes tohna ta basniza stahweja wehl daschu, daschu gaddu. Nebija naudas to taisiht, arri draudse patte labbi nespeedahs pee ta, ka jaunu Deewa nammu dabbutu. Preeksch 6 gaddeem isnahza pawehleschana afminus lauft un peewest, bet arri schis darbs aishwejahs kahdus 2 gad-dus. Ar to naudu, to augsta waldischana un Dhsolmuischä nowehleja preeksch buhwes, nepeetikka, tadehl basnizai nu wajadscha isdoht gandrihs wissu sawu naudu, to bij sakrahjust. Atraddahs gohdigs architekt Guffewitsch; schis gohdawihrs apnehmahs to basnizu ustaisiht ar to isrehknatu naudu. Laudis wehl peedsinna balkus, keegetus un kalkus, dasch saimneeks ar labbu praktu, dasch ar nopuh-schanahm, lai gan ta newajadsetu buht, ka pee Deewa namma ar nopuh-schanahm strahda. Leezineeku darbu saimneeki aismaksaja ar naudu. Tä pee wissahm buhwehm wajadsetu darriht. Taisitajam un ammatneekem labbakt un arri laudihm labbakt. Ammatneeki warr riktigüs zilwekus peenent, kas ar to darbu aprohn, kas ne-atnahkt tik us pusdeenu un wallaräs peezs nebehg us mahjahm. Saimneekam atkal tahdä dahrgä maisä nau laudis jastelle un sawu lauku darbu warr riktigi padarriht. — Kad nu wiss tik tahl bija gattaws, tad 30. Mai deenä sabrauja dauds lungi un mahzitaji, un leelä kauschu pulks bija salassijees jaunai basnizai stuhra afmini list. Basnizas buhwetajs bija lizzis ustaisiht dohfi (futterali) no warra; schinni suterälä eelikkahm rakstu latiniskä un latwiskä wallodä rakstittu ar sudraba un warra naudu. Tanni rakstä stahweja rakstihks, kahdä gaddä ta jauna basniza buhweta, kahds Keisars waldisis, kahdi tee buhwetaji. Wissi waldivaslungi, mahzitaji, basnizas-wehrminderi, teefas-wihri un preekschneeki oppaksch ta raksta likta sawus wahrdu. Pee tahs weetas, fur to stuhra afmini muhreja, papreeksch dsee-

daja ihfu dseefminu, tad Dalbes mahzitajs turreja lihdsibu un pehz ta atkal weenu perschinu dseedaja. Tad Dohbeles pilskungs to sutteralk ar to rakstu eelikka tanni stubra alkmini un pirmajs to weetu aismuhreja, fur tas raksts bija nolikts, kahdus ihfus swehtischanas wahrdus runnadams un 3 reis ar ahmaru us to alkmini sisdams. Tapat nu darrija wissi zitti fungi, mahzitaji, basnizas-wehmindexi, teefas-wihri un preekschneeki, katrs 3 reis fitta ar ahmaru us to stubra alkmini, ihfus swehtischanas wahrdus runnadams. Kad nu ta tas stubra alkmins bija eemuhrehts, tad atkal dseedaja ihfu dseefminu un Jelgawas Bahzu mahzitajs Schaack ar karstohm luhgschanahm noluhdja Deewu, ka tas Kungs lai palihdsetu pee ta darba, lai dohtu spehku un fargatu basnizas zehlejus un strahdneekus. Arri Jelgawas Latweefchu draudses rihta mahzitajs Conradi runnaja ihfus un labbus wahrdus, winsch preezajahs, ka kaimina draudse nu tiks pee labba Deewa namma, skubbinaja to draudsi, lai sawu artawu tam jaunajam nammam ne-atrauj, noscheloja Dalbes draudsi, ka tai taggad kahdu laiku bes Deewa namma ja-isteek, Jelgawas basnizas durwis pa to laiku preeksch Dalbes draudses arween' buhschoht buht atwehrtas. Beidsoht Schaack mahzitajs noluhdja Tehwa reisi un nodseedaja swehtischanas wahrdus. Pehz pabeigtas Deewa kalposchanas Dohbeles pilskungs wehl runnaja tahdus wahrdus: „Deewu, wissu kehniyu Kungu effam taggad pecluhguschu un flawejuschu, lai nu wehl pateizam sawam mihtam un schehligam semmes tehwan, kas nowehlejis nandu basniyu tairiht; lai Deews winnus usturra un winnu behnu behrus swehti un lai Deews mums wisseem palihdsi ustizzigi sawam semmes tehwan klauhsit un kalpoht!“ — Wisseem schee wahrdi patikka un wissi ar sirdi un ar wahredeem apstiprinaja pilskunga wahrdus.

H. R.

Dabbas brihnumi.

Leetus.

Zjabs sawa laikā prassija: „Waj leetum kahds tehws? Zeb, kas irr tahs raffas lahfas dsemdinajis? (Zjab. 38, 28.)

„Kahda wihse leetus zellahs?“ — Tapat arri mehš prassam. Kurram lassitajam nebuhtu patizaees dsirdeht, ko dabbasprattigi wihri mums par scho dabbas brihnumu stahsta. Nu sinnams: „Das stiprajs Deews fakka us to sneegu: nahz wirs semmes, un us to stipru leetu, tad irr tas stiprs leetus klacht ar waru.“ (Zjab. 37, 6.) Bet kahda wihse stipra Deewa rohka to idarra, ka raddijumeem netruehts raffa un atspirdsinaschana ihstena laikā, to dabbasprattigi wihri irr isdibbinajuschu un mums par to stannu isdoht.

Weena neredsama rohka issmeht no juhra isgaddos wairahk ne la seschas billiones (6.000.000.000.000) birkawu uhdeni, un schohs uhdenus bes nekahdeem traufceem, bes ratteem un sirgeem, bes maschinehm iswadda us tuhstosch juhdehm pa gaisu, no kurrenes winneem pa pillitehm jauokriht semme, tanni weeta, fur muhsu awoteem

wajadnigs peewest klacht jaunus uhdenus, fur sehklas graudinsch semmes klehpi us leetus lahsti gaid, lai breefdams eespehtu farauhsit sawu sehwalu, no sawa tumfcha kappu uzeltces, ar sawu asrina gallu apfweizinaht faules gaisminu, un sawa laikā isdoht seedus un miltainus graudians, lai wissahm dschwahm dwaschahm, zilwekeem, swekreem, lohpeem, putneem un wissadeem tahrpeem un fukkaineem irr sawa deentschka maise un pahritikka. Uhdeneem buhs us wehja spahrneem pa gaisu skreet un tur nolihst par leetu, fur wihna kohli seed; winneem buhs zaur wihna kohlu faknehm zaurspeestes un wihna kellaras pahwehrtces par faldu wihnu, un zaur wisseem auglu kohkem zaurspeeduschneem palikt par derrigeem augleem, jo wissas fakuites ta falkoht sawas luhpinas atwehrtas gaidiht gaida us leetuhm, kas semmei doht welgumu un wianahm peewedd barribu, ko tahs kahrigi eesibsch, augschup dohdamas spehku wissam, kas no semmes isaug, lai ee-eetahs un anglus isdoht, ikweens pehz sawas kahrta.

Zil daudis leetus isgaddos no gaisa semme kriht, to warr aprehknaht ar leetus mehritawu. Das irr tahds trauks, kas istairihts pehz patihkama mehra, un fur wissus uhdenus fakrahj, kas weena gadda, par 365 deenahm no gaisa nokriht, un tad ismehro schinni krauka to uhdens dsikumu. Ar tahdahm leetus mehritawahm daudis un daschadas weetas semmes wirsu dabbasprattigi wihri mehrodami atradduschu, ka us wissas pasauls lohdes leetus krahjums no gaisa nokriht semme isgaddos 31¹/₂ zellus, tas isneff us ikweenas Opehdas 180 mahzinas uhdena. Semmes lohdes isplattijums isneff 9.382.200 Ojuhdses. Ikweena kubikpehda uhdena swerr 36 mahzinas. Te nu labbam rehkenmeisterim gan isdohfees aprehknaht, zil leels tas uhdens swars, kas isgaddos no gaisa nokriht semme wirs wissas pasauls lohdes. Strauti, uppes un straumes muhsu azzihm deewagan israhda leetus baggatibu. Das dabbasprattigajs wihrs, kam wahrs Dschonston, irr aprehknahts, ka isgaddos wirs wissas pasauls lohdes nolihst no gaisa semme 1910 kubikjuhdses leetus uhdeni. Trihs zetturtas dakas, tas irr kahdas 1430 kubikjuhdses uhdeni isgaddos fazellahs gaisa no tahs leelas pasauls juhra, ko nosauz par „Kluffu juhru“ un „Indijas juhru.“ Schohs uhdenus gaisa sawilkt, wajadsetu 16 billionu sirgu spehku. Kad kahds labs skaititajs eespehtu isklaitiht par 24 stundahm 84 tuhstoschus, tad winnam buhtu jaskaita 12 deenas un naktis, kamehr isklaitihis weenu millionu; bet tikpat daudis ikdeenas skaitoht, skaititajam wajag laika 32.875 gaddu, kamehr isklaitihis weenu paschu billioni (1.000.000.000.000), fur tad nu wehl 16 billioni?

Ja paschi ar sawahm azzihm nebuhtum skatirjuschu, zil baggatigi leetus nolihst, ja paschi ar sawahm rohlahm nebuhtum mantojuschu to swehtibu, kas uhdens pillites no gaisa nolihst, eedoht semmei spehku, isdoht jallumu, sahli, grandus un anglus, ta ka iskatra ruddeni muhsu klehtis un schahni zaur tikfuschahm darba rohlahm peepildahs: ta dasch pasauls gudrineeks, pazehlees gudrahks

par Radditaju, gan eedrohschinatohs teeptees, ka tas ne-
effoht teef, ka tik dauds uhdeni, ko neredsama Deewa
wiffuspehziga rohka zaur faules siltumu fawelf us aug-
fchu, ittin ka weeglas spalwas no wehja dshtas, war-
roht pa goifu fkreet. Bet ko pats ar fawahm azzihm
reds un ar fawahm rohlahm fagrahbj un manto, tur arri
tam netizzigam zilwekam zekds jakriht un ja-iffauz:
„Winfch darra tohs padebbefchus par faweem ratteem un
eet us wehtras spahrneem. Winfch fawelf uhdens lahfi-
tes us angfchu, kas to lectu pehz winna twaifeem isleij.
Kungs, zil leeli irr Lawi darbi, Tu effi tohs wiffus ar
gudribu darrijis!“ L.....l.

Ras zittam bedri rohft, pats eekriht.

Scho fakkamo wahrdu Kalnakrohd sineeks laikam nebij
mahzifees. Jo winfch zittam bedri rohfoht, pats eekritta.
Schi leeta notiffa ta:

Rahda deena smalki apgehrtbs kungs eenahf krohgä
un ar ihfeem wahrdeem, skarbi un fa-ihdfts, it ka kroh-
dsineeks tam kahdu faunu buhtu darrijis, praffija, lai
krohd sineeks winnam dohdohht gallu, allu, smalko fchnapfi
un no teem dahrgateem zigareem. „Par mannu naudu!“
ta weefs leelijahs. Krohd sineeks dohmaja: „Aha! tas
laikam baggats kungs! kam willa irr, no ta wajjaga
zirpt!“ „Waj Jums daschlahrt arri nepatikrohs wihnu
dsert? Mannihm irr smalks, bet sinnamei dahrgs wihns!“
„Sinnams“ — ta weefs atnrdeja — „dohdat ween! Ja
par fawu naudu ko labbu waru dabbuht, kam to ne-
nemfchu. Par mannu naudu!“ Saimineeks kungu ap-
deeneja muddigi un weefs ehda un dsehra un dsihwoja ka
laikam bajahrs. Beidsiht, kad wiffu bija apehdis un is-
dschris un wehl kahdus desmits zigarus keshä bahfis,
weenumehr ar fawu naudu leelidamees, tad wezzu no-
dillufchu pimberi no Sweedru laikem iswilla un to krohga
pappam, kam willas zirpejam, eedewa fazzidams: „Tè,
mihlajs krohd sineeks, tè manna nauda!“ Krohd sineeks
apflaitees praffija: „Kas tee par mahfchu-wahrdeem?
Zuhs mannihm 2 rub. fudr. effat parrada!“ — Weefs
it meerigi atbildeja: „Waj tad es par 2 rubl. ehdeena un
dshreena esmu praffijis? Waj jums desmitreis ar flai-
dreem wahrdeem ne-esmu fazzijis, ka ko gribbu, to gribbu
dabbuht par fawu naudu? Tè manna nauda. Wai-
raf mannihm nau. Ja mannihm par mannu naudu
par dauds effat dewufchi, ta es ne-esmu wainigs, bet
Zuhs paschi effat tas wainigajs!“ — „Zuhs gan sin-
nami effat weens blehdis,“ — ta faimineeks atbildeja —
„un Zuhs buhtu pelnijufchi, ka es Zuhs pee teefahm ap-
fuhdsetu. Gan tad Jums buhtu jamalka. Bet es Jums
schkinkofchu, ko effat apehdufchi un isdsehrufchi un es
Jums wehl kwartu schkinkofchu klahft, ja eeseet pee Leies-
krohd sineeka un wiannu tapat peewilfeet ka manni. Tè ta
nauda.“ Ta winfch fazzija tadeht, ka flaudigs bija us
Leieskrohd sineeku un naida ar to dsihwoja.

Bet gudrs weefs fmeedamees ar weenu rohku panehma
to naudu un ar ohtru rohku durris atwehra un faiminee-

lam „ar Deewu“ dohdams, fazzija: „Pee Zuhfu kaimina,
ta Leieskrohd sineeka, jau waffar esmu bijis un tas pats
Leieskrohd sineeks un neweens zits manni skubbinajis un
mannihm par to pusrubli malfajis, ka mannihm tapat
buhfchoht darriht Jums ka winnam.“

Padohms pret sohbu fahpvehm.

Wahzu awifes teem, kam sohbi fahp schahdu pa-
dohmu dohd: Sagrahd' meeseri smalki: 2 drachmes
alohnu un sehweles tibrumu (Schwefeläther) 7 drach-
mes (apteekera swars), samaisi abbus daitkus kohpa un
usleez us fahpigo sohbu; tas lihdseschocht us reis. —
Prohwe! G. F. S.

Smeektu stahstini.

Seewa Zuhle, nakti behrnu schuhpodama, us
fawu wihru fakka: „Nu, schuhpo arri tu to behrnu; ka-
labb' tad winfch man weenai jafchuhpo; man schkeet mums
us pussi krihtahs par behrnu ruhpetees.“

Wihrs Behteris, (schahgodamees): „Schuhpo tu
tik fawu pussi; lai manna pufte blaui!“ —

Lapfneeks: „Tappini man diwi rublus.“

Benzis: „Labprakt, bet man tik noteekahs weens
weenigs rublis . . .“

Lapfneeks: „Nu dohd to paschu; to ohtru tu man
paliffi parrada.“ Chr. Sch—g.

No Jaun-Zelgawas.

Jaun-Zelgawas pilsteefa wiffahm pagasta wal-
dischanahm Jaun-Zelgawas aprinkf islaidufi scho Birkular-
pawehleschanu:

Tahs labprahktigas dahwanas, kas appafschä usfihme-
tas 990 puhri 10 garn, labbibas 433 maifs, tanni
3schä sch. m. pa eisenbahni tikka peesuhhtitas Mihgas komi-
tejai, lai tahs isdalla teem baddazeetejeem Jggaunds un
Widsemmes seemelös. Mihgas komiteja ar raksteem no
21ma sch. m. sinnamu darra, ka schi labbiba irr peesuhhtita
Behrnawas palihdsibas komitejai, lai to peesuhhta un is-
dalla tannis kirspehläs, fur baddazeetejeem pats leelafajs
truhkums.

Tee 213 rubl. 80¹/₂ kap. bes pastanaudas mafjas irr
peesuhhtiti, pee teem raksteem no 19. sch. m. Nr. 2188
Mihgas komitejai. Par tahdahm baggatigahm dahwa-
nahm Mihgas komiteja firsnigi pateizahs un pilsteefa arri
fawu pateizibu peeleeft klahft teem preezigeem dewejeem,
kas ar dewigu rohku pasneegufchi baggatas dahwanas
teem nelaimigeem brahteem, kas badda wahrgft.

Scho buhs pagasta waldifchanahm isfluddinaht wif-
feem par sinnu.

Jaun-Zelgawas pilsteefa, 26. April 1868. Nr. 2462.

S l u d d i n a s c h a n a s.

Zaur scho tohp sinmans darrihts, ka tanni 1. Juli f. g. un tannis nabkamás deenas, wairahf Leel-Esseres mahjás pehz galwas-naudas trubkuma nokihlatas leetas, prohti: sirgi, gehwis, aitas, zuktas, daschadas arramas leetas un daschadas drachnas u. t. j. or. no Kuldigas pilskunga teefas puffes ubtruve un pret flaidru maffu taps pahdohtas. Turklacht tee pirzeji tohp usajzinati un wirneem sinnamu darrihts, ka no 17. Juli f. g. tahs mahjas un tahs deenas, kad ubtrupe turrehs Leel-Esseres pagasta kanzellejas waldischana sinnamu dabbuht, ta ka zaur sluddinaschannu Esseres basnijás. 2

Leela-Essere, tanni 30. Mai 1868.
(Nr. 420) + + + David Djeltin, preekschsehd.
(S. W.) Teef. skrihw.: Schiemann.

Sinna jaunefleem.

No Behtermuischas pagasta waldischanas Dohbeles aprinkf pee Rihgas schoffejas, blakkam Ohladnei, wisseem puischeem, kas wehl tanni rekruschu wezzumá buhtu, zaur scho sinmans tohp darrihts, ka schinnt pagasta deht rekruschu iipirkshanahs **rekruschu beedriba** eetaisita tappusi, un tadeht katre, kas pee schihs beedribas griibetu dallibu nemt, schinnt pagasta pret sinnamu beedribas maffu, to wiffada wihse katre puiss weegli speh atdeeneht, katre brihdi warr usnems kluht, ja tillai no fawas pagasta waldischanas weenu sijniti par atwehletu issaischannu schein buhs peeneffis. 2

Behtermuischa, tanni 6. Juni 1868.
(Nr. 214) Pag. wezz.: + + + J. Orube.
(S. W.) Pag. skrihw.: J. Starre.

Kad tas lhdsschinnias krohnamuischas Pentules Schju mahju fainneeks Wille, Kristapa dehts, Jegut arri Sehgo fawzams, scho pawassar Mastlawá irr nomiris, — tad no Pentules muischas krohna pagasta-teefas wiffi tee, kam pehz likumeem minetas Schju mahjas mantoschana peekristu, zaur scho tohp usajzinati: sejschu neddeln laika no appaksha rakstitas deenas rehkuahs, un wiswehlaki **lhdj**

20. Juli f. g., kas par to weenigu un isklehghschanas terminu nolikts, pee schihs pagasta-teefas ar sawahm taifuahm mantoschanas peerahdischannahm peeteiktees; jo wehlaku neweens wairs netaps klauhsis. To buhs labbi wehra likt!

Pentules krohna pagasta-teefa, tanni 5. Juni 1868. 3

(Nr. 26.) Preekschsehd.: Kr. Neumann.
(S. W.) Teef. skrihw.: Blumberg.

Tanni 26. Juni f. g. pee Wendsol krohna no Skibbes pagasta waldischanas ta eekihlata manta, deht arendes parrada to Skibbes pagasta fainneeku zaur ubtrupi wairahfoblitajam tiks pahdohta, ta: sirgi, gehwis un zittas wirtschaptes leetas.

Skibbes muischa, tanni 12. Juni 1868.
Pag. wezz.: G. Feldmann.

Muischas pahrdoschana.

Jlukktes aprinkf tohp muischas pahrdoshtas, kas 29 werstes no Dinaburgas pilsehta un 6 lhdj 7 werstes tahku no dselses-zelka. Klachtatas sinnas dohd Kursemmes gubernijas awischu redakzija. 1

Sinna jaunefleem.

No Mangelmuischas pagasta waldischanas, Rihgas aprinkf un Dinamindes krewehle, wisseem teem no Kursemmes pee rekruschu iipirkshanahs beedribas schein peeteikufcheem puischeem, kas gan tahs usnemschanas sibmes no scheinjeen isnehmuschi, bet tomehr deht isdarramas pabrealsttschannahs tahs atlaischanas sibmes no sawahm pagasta waldischannahm lhdj schim wehl schein nau peeneffuschi, zaur scho issluddinaschannu sinmans tohp darrihts, ka teem, ja tee wehl schogadd griibetu schein erakstitt kluht, wiffada wihse buhs steigtees, fawas atlaischanas sibmes **Juni wehnefi f. g.** schein peenest; — turklacht wehl tohp peemimechts, ka iklatre puiss schinnt wehl pagasta pee rekruschu iipirkshanahs beedribas katre brihdi warr usnems tapt, ja tillai no fawas pagasta waldischanas to wajjadsiqn atwehleschannu schein buhs peeneffis. 1

Mangelmuischa, tanni 4. Juni 1868.
(Nr. 108.) Pag. wezzakajs: G. Rint.
(S. W.) Pag. skrihw.: J. Starre.

Mahju pahrdoschana.

Jann-Zelgawas aprinkf, appaksch Wahrenbrokkes muischas, leelas un majas mahjas tohp pahrdoshtas. 4

Kesberu un atwenu ohgu fullu (Kirsch- und Himbeeren-saft), prohti pawisfam schlihsu, ka to paschu preeksch smalka schnapsha taisschanas bruhke, un jo labbu, pahrdohd 2

Dau. Minus, Rihga,
wehwereelas stuhst, pretti sinu-swarreem.

Labbibas un prezzu tirgus Rihga, tanni 15. Juni un Leepaja tanni 8. Juni 1868 gadda.

Maffaja par:	Rihga.		Leepaja.		Maffaja par:	Rihga.		Leepaja.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Eschetw. (1 puhru) rudsa . . .	4	—	3	80	1/3 Eschetw. (1 puhru) kartuffeli . . .	—	—	1	30
1/3 " (1 ") kweeschu 450 —	5	—	6	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses . . .	1	—	1	10
1/3 " (1 ") meeschu 300 —	3	20	3	—	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25	2	—
1/3 " (1 ") aufu . . . 175 —	1	85	1	60	1/2 " (20 ") schlihsu appinu . . .	—	—	7	—
1/3 " (1 ") sirnu . . . 500 —	6	—	—	—	1/2 " (20 ") krohna sinnu . . .	2	50	2	80
1/3 " (1 ") rupju rudsu miltu . . .	4	—	4	—	1/2 " (20 ") bracka sinnu . . .	1	50	1	80
1/3 " (1 ") bihdeletu 500 —	5	50	5	—	1 muzzu sinnu fehllu . . . rub. lhdj	—	—	—	—
1/3 " (1 ") " kweeschu milt. . .	6	50	7	50	1 " flku . . . 11 1/2 " —	12	—	11	—
1/3 " (1 ") meeschu putrainu . . .	4	75	5	60	10 puddu farkanas fahls . . .	6	—	—	—
10 puddu (1 birkawu) feena 350 kap. —	4	—	2	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	85	7	—
1/2 " (20 mahrz.) sweesta 500 " —	5	20	4	—	10 " " smalkas fahls . . .	5	85	6	50

No zensures atwehlehts. Zelgawa, 17. Juni 1868. Nr. 63.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.

(Te klacht peekstums: Basnijas un skohlas sinnas.)

nahks tas laiks, kur tauta draudses ffohlmeisterus jo wairahk gohdahs un zeenihš un teem nogreeshš leclaku to maišes gabbaltau?!

Rihgā wiffās Ewangeliskās Luttera basnizās ffohlās (lahdās 9ās) pehrn' effohť bijufchi kophā 511 mahžekfi, prohti 305 puifeni un 206 meitenes.

E. J. S.

No Birschumuisčas.

(Beigums.)

Irr pagahjufchi 300 gaddi no ta laika, kad Kurfemmes herzogs Gotthard Kettler Birschumuisčas draudsi apgahdajis ar garrigu apfohpschanu, jo 1567. gaddā, tanni 28. Februari, winsch ar fawu rohku apstiprinajis, lai schai draudsei irr fawa ihpafcha basniza un mahžitajs, kas lai winnai fluddina to preezas wahrdu. Us scheem swehtkeem 28. Februari f. g. bij fapulzejusees draudse Deewa nammā, kur wiffi kophā dseedaja: „Lai wiffi Deewu teiz.“ Draudses mahžitajs Lundberg no altara runnaja par Matt. 16, 17—18., ka Kristus arri muhsu draudse fawu draudsiibu irr ustaišijis, un teem elles-wahrteem nebuhs tohs uswareht. Lekzionā lassija to Mohsus dseesmu 5. Mohs. gr. 32. Tad kohris us tšehetrahm balšim nodseedaja Dahwida dī. 92, 1—6.: „Labba leeta irr to Kungu slaweht u. t. pr.“ Sawu tizzibu apleezinajusi, draudse dseedaja to dseesmu: Usturri fawu draudsi re. Pehz scho Sonnaktes mahžitajs Stender, draudsi no kanzeles apfweizinajis, runnaja, ka schi fapulzinata draudsite lihdsinajama mihteem behrneem, kas atnahkufchi fawas 300 gaddu wezzas mahtes gohda deenā to apfweizinaht, un it lā bildē rahdidams istahstija tohs wezzus laikus preeksch 700 gaddeem, par wezzu Latweeschu paganisku dšihwi, eeraschahm, par elku kalposchaham, kas tohs wezzehmus turreja fawaldsinatus tumšchā garra zeetumā. Ar fawa garra azzihm warrejahm flaitiht wezzohš Latweeschus, kas pa mescheem fawās duhmu buhdinās nespohdribā dšihwodami, kalpoja faweem lauku, meschu, dahrsu, sweiju deeweem, mehslu bahbahm, mahju kungeem, garrineem un teem leclakeem deeweekkeem Perkunahm, Bikolam un Potrimpum, kam daschi wezzaki paschi fawus behrnus nokawa par uppureem. Turklaht ka tee fawā starpā ziltis ar ziltu rahjahs un kahwahs, azzī pret azzī, sohbu pret sohbu šidami un tā wiffu fawu gahjumu zaur pasauli apraupidami ar zittu zilweku affarahm un affinihm, un lā tas zittadi newarrejis buht, jo tumšibas bausliba sinnama: „Kam spehks, tam dalka.“ Un ka tāpat lā wiffās paganu tautās, arri wezzeem Latweescheem fawas feewas un fawi behrni ar wiffu fawu meefu un dšihwibu bij nodohťi wihru un tehwu kalpinaschanai, kur neretti wihrs fawu feewu aisdinna waj pagallam nošitta, un behrnus istuhma ahra no fawas duhmu buhdas, lai tee blandahs pa pasauli, un lā schis garra zeetums tomehr beidsohť irr salaušts.

Spreddiki fazzija par 126. Dahw. dī. „Kad tas Kungs Zianas zeetumneekus atkal atwed-

dihš, tad mehš buhšim it lā kas fapni reds re.“ Tā lā tee Zuhdi fawā laikā preezajahs eefsch ta Kunga, atlaisťi no Bahbeles zeetuma, tāpat Latweeschu tantoi buhs dseedahť tam Kungam ar preeku pilnahm širdihm un balšim. Tas Kungs leelas leetas pee teem darrijis. Jo wiannu tumšchajs zeetums irr salaušts garrigi un meefigi.

Jau no 13. gaddu šimtena atnahza Wahsemneeki pee Latweescheem teem pasluddinahť Kristu un eerwest Keemerkattolu basnizu ar sohbeni un affini. Kattolu basniza ar warru usspeesta, newarreja lahgā tē eefaknotees; un Ordēna brahťi, brunneneeki, šaistija Latweeschus mehrgu buhšchanā. Nu tee bij šaistiti meefigā zeetumā, bet arri tumšchajs garra zeetums palikka aisslehgts. Ir tahs paschas mahžibas, to toreis dewa, wehl mas dabbuja dširdeht; jo pa wiffu Kurfemmi bij mas basnizu, kur šaudihm šanahť kophā. Dauds behrni usauga nekristiti, un kad daschi wezzaki faweem behrneem mekleja kristibu, tad teem daudš deenu isgahja zekā, kamehr basnizu pasneedsa.

Lutterš jau no 1517. gadda Wahsemnē mahžija flaidrus Deewa wahrduš. Kad nu daschi mahžitaji, kas Luttera augštā ffohlā mahžiti pirmreis 1521. gaddā atnahza Rihgā, fluddinadami flaidrus Deewa wahrduš no Bihbeles, tad schis wahrds negreeshš atpalkat tukšch, bet speedahš lā abbejās pufšes greeshš sohbens flausitaju širdis, ihpafchi semmes waldineekem, kas tobrihd waldija par Kurfemmi. Kurfemmes pirmajs herzogs Gotthard Kettler aigrahbts no Deewa garra, speedin speests no Kristus mihleštibas 1561. gaddā usnemdams waldischanu, apnehmahš nogrunteht wiffā Kurfemnē derrigu draudses apfohpschanu, dibbinatu us flaidreem Deewa wahrdeem, tā lā Lutterš mahžija. Ihpafchi par Latweeschu tantu wiannam širdi ruhpa, kas jau 300 gaddus šauzahš par kristiteem zilwekem, bet tomehr nekās wairahť nebij, lā tumšchi pagani ween. Latweeschus gribbedams peewest pee gaismas, winsch 1567 tanni 28. Februari parakštija ar fawu rohku to pawehleschanu, ka Kurfemnē buhs zelt 57 jaunās basnizās ar mahžitaju muišchahm, ffohlahm un nabagu nanmeem. Pee schi flaitta peedert arri Birschu basniza

Pee tahda leela darba herzogs Gotthard aizinaja no Wahsemnes palihgu, kam wahrds Steffan Būlau; bet schim wihram nebij pazeeschanas ar tahdeem grubteem darbeem nopuhletees. tapehž pehž mas gaddeem tas atkahpahš no fawa ammata, un wiinna weetā herzogs aizinaja to gohda wihru A. Einhorn, kas wiffu Kurfemmi zaurreisodams ismekleja un šaraktija protokolli, kas pee ilweenas draudses derrigs un wajodšigs. 1570. gaddā Einhorn fawu ismekleschanu pabeidšis, uodewa protokolli herzogam Gotthardam rohķā, kas to apstiprinaja, Einhorna padohmu peenemdams par derrigu. Bet paschu Einhorn eežehla par Kurfemmes superdenti.

No ta laika arri Birschu draudse tā lā wiffā Kurfemnē irr eerikteta ta draudses apfohpschana.

Kad preefch 200 gaddeem Allufnes prahwests Gluck Bihbeli pahrtulkoja Latweefchu walloda, tad Latweefchi nu warreja pirkt un lassihit flaidrus Deewa wahrdus. Bet lassitaju bij mas un Bihbele lohti dahrga. Arri schinni leeta tas zeetums irr falauflits. Taggad buhs rets Latweefis, kas to neturretu par kaunu, kad neproht lassihit, un zaur Bihbelu beedribahm, kas naudu samett ta swehta Bihbele par lehtu naudu irr eemantojama, un retti atraddihs kahdas mahjas, fur wiina nerastohs. Un ta nu Kristus wahrdus aug baggatigi muhsu starpä un arri ihpafchi muhsu draudse. Tas elles zeetums, ta prahta tumfiba irr uswarreta, un to irr darrijis tas Kungs tas pasaules Pestitajs Jesus Kristus.

Un tas pats Kungs un Pestitajs irr atpestijis Latweefchus ne ween no garra zeetuma, bet arri no meefigas wehrgu buhschanaes. Kas zits ka Kristus mihlestiba eefildija Keisara Aleksandera I. firdi, un muischneeku firdis, kas preefch 50 gaddeem atraifija Latweefchus no dsimt-buhschanaes. Kas zits ka Kristus mihlestiba eefahrseja Keisara Aleksandera II. firdi, kas Latweefcheem 1866. gadda dahwinaja pilnigu brijwestibu, tahdu, kahda wiffahm mahzitahm tautahm wiffa Giropä. Taggad mums stahw atwehru ne ween semmes kohpfschana, bet warram ee-eet arri zittä dsihwes kahrtä. Un irr jau daschi no muhsu tautas brahleeem ismahziti par daktereem, adwokateem un mahzitajeem, kas sawa ammatä strahda; turflaht atrohnäm zittus, kas arri muischneeku gohdu panahfufchi.

Par tahm schè peeminnetahm leetahm mahzitajs runnaja spreddiki, usflubbinadams draudsi, lai ta atfihit, no kahda tumfscha zeetuma ta zaur ta Kunga spehku ispefita, un lai ta staiga, ka gaischibas behrni, tam Kungam par labpatilfschana.

Behz spreddika kohris dscedaja us ischetrahm balstihm: „Zeizeet to Kungu.“ Tad wiffa draudse dscedaja: „Taws wahrdus al Kungs irr raffina.“ Beidsiht mahzitajs atlaida draudsi ar swehtifschanaes wahrdeem.

Schee bij muhsu swehtiku preefi. Kaut jelle schee trihs simt gaddu basnizas peeminnas swehtiki isdohtu sawu swehtibu muhsu draudsei. Kaut jelle mums weenumehr preefch azzihm stahwetu beedinadams tas tumfschajs zeetums, fur wezzee Latweefchi bij eeflehtgi un muhs dsihitin dsihitu pilnä gaismä staigahit, apfargadami to lukturi muhsu tizzibas, ta ka tas ne-avgahschahs, bet ar sawu spohschumu muhs ufurr nomohda, lai nepaleekam gurdeni, kad tas eenaidneekä nahf, gribbedams scho gaischumu mums atnemt!

L.....I.

Missiones sinnas no Indijas.

5.

Missionars, kas paganeem Deewa-wahrdus fluddina, daschureis hauda tahdus leelus preefus, kahdus neweens

mahzitajs nebauda, kas kristiteem laudihm par ganu zelts; jo kahds preefs gan irr leelahfs un swehtahfs par to, kad weena tumfscha pagana dwehfele zaur Deewa-wahrdeem tohp apgaismota, kad weens pasufchanaes behrens paleef par Deewa behrnu!*) — Tomehr missionara ammatä irr gruhts ammatä un wiinam arri irr janess sawa nastä un winsch daschureis nopufschahs ka Dahwids: „Al Kungs, zil ilgi?“ — Par sawahm behdahm un sawa ammatä gruhtumu raksta weens no muhsu Indijas missiönareem ta:

Indijas semmè mums nau tahdas zeefchanaes, ka tanis zittäs paganu semmès, fur missiönareem ifdeenäs jafataifohs, sawas tizzibas labbad nomirt; muhsu behdas til retti irr meefas behdas. Irr gan teefa, ka Indijas faule irr gauschi karsta un wehjsch daschureis pufsch ka dsihws ugguns, tomehr scheitan warrbuht masahf laudis nomirst no karstuma ne ka mahjas no aukstuma; istabas, drehbes, ehdeens un dschreens të gan zittadi ka Giropä, tomehr zilweks ar wiffahm leetahm warr eerastees; mehs effam schfirti no sawas tehwi-semmes un no saweem raddeem, bet Deews gan palibds to zeest ta Ewangelijuma labbad; mehs dsihwojam daschureis schfirti no wisseem tizzibas-beedreem stary tumfscheem paganeem, tomehr tahds gruhtums arri irr janess wisseem missiönareem; mums irr jazeefsch lammafchanaes un wajfafchanaes no netizzigeem laudihm, bet tahdas behdas wisseem tizzigeem jazeefsch. Muhsu behdas irr zittahdas, wiinäs zekahs zaur teem grehleeem, kas teem Tamuleem irr tee mihfatee.

Weens fakkams wahrdus mahza: „Kahds taws Deews, tahds tu pats.“ Kad nu Indijas tautas Deews ilgu laiku irr bijis welns, kas irr „wiffu melli tehws, tad nau brihnums, ka Indijas laudis darra pehz sawa tehwa prahta. To Tamulu mihfatee grehki irr wiltiba. Kad zilweks irr eeraddis melloht, tad wiinam gauschi gruhti no schi grehka atgreestees; tapehz arri daudstrei pee teem kristiteem paganeem scho grehku us weenu reis ar faknehm newarr israut. Tee melli ta aptumfscho lauschu firdis, ka tai pateefibai irr gauschi gruhti zaur tahdu tumfsibu zaurfpeestees. Zaur lauschu melleem un wiltibu missiönars ifdeenäs tohp mohzihit.

Tee Tamuli ta irr atfahpufschees no pateefibas, ka gandrihs nemuhfchom nesalka, fo wiini dohma, bet sawus wahrdus ta grohsa un sawu prahtu ta offlehpj, ar lihdsibahm un tumfscheem wahrdeem runnadami, ka zits newarr ne gudis ne mulkis palikt. Un ta arri darra, kad ittin drohfschi warretu pateefibu sazihit. Prassi sawam pasihstamam: „Waj tu braukfi us Madrasu?“, tad winsch tew ne-atbildehs waj: „Es braukfchu“, waj „Nebraukfchu“, bet winsch tew stahstihis garru stahstu par daschadahm leetahm runnadams, un beidsiht tu tatschu nesinnafi, waj brauks waj nebrauks. Kad tu prassi: „Waj effi darrijis, fo tew fazziju?“, tad atbild: „Buhtu gauschi

*) Dal arri schelhtigajs Deews dascham mahzitajam, kas kristigä draudse dsihwo, schahdu preefu irr nowehlefs, jo atgreesta pagana dwehfele nau dahrgata par netizzigu kristitu, kas atgreefchahs. G. B.

flitti, to nedarricht, to juhs fallat.“ Kad kahds nabags no missionara gribb dahwanu, tad winsch tam stahsta no zitteem laudihm, ka tee winnam labbi darrijuschi. Bet kad zaur to pateesibu winneem warretu zeltees kahda flahde, tad tee Tamuli irr tibri meisteri, to pateesibu apfleht; bes wissa kauna, ar drohschu peeri, ar teem labakeem un swehtakeem wahrdeem winsch apleezina tohs leelakohs mellus. Par wisseem flittakee irr tee Bramini; winni irr daudreis teefas-lungi, skrihwari, waldneeki; tad nemas newarr tizzeht, zil kauna schie darra ar famu wiltibu. Bet kad tu winneem mellus un wiltibu peerahdi, tad par to nemas nekounahs, jo melloht effoht winneem eeraddumis un tapehz nekahds grehks. Tomehr zitti laudis arri nau labbati. Mans kalps wahra ikdeenas preefsch wehfscheem firnus, kas zaur wahrishanu ta peebreed, ka no weena mehra paleek diwi. Kahdu deenu winsch no trim mehreem man til eeness tshetrus mehru wahritu firnu. Es prassu: „Kur tee diwi mehri, kas wehl truhst?“ Winsch: „Kungs, schoreis firni nau til mihschi wahriti.“ Es: „Tas nou teefa, firni pawissam mihschi.“ Winsch: „Musham nau wairahl isnahusch.“ Es: „Kad tew nau kauna ta melloht, tad tu warri eet, tahda kalpa man newaijaga, kas sohj un mello.“ Winsch aiseet prohjam, bet pehz masu brihdi nahf atpakkal un fallta, ka effoht mellojis un luhds lai winnam pamett; tomehr nekounahs fazzicht: „Weena feewa irr eenahfusi un tohs firnus irr saggust.“ — Tahdas leetas noteek iffatru deenu. Kad kungs famam kalpam til to masako leetu nstizz un pats arween' pakkal nekattahs, tad schis winnu iffatru reis peewils. Un dee'mschehl arri paschi kristiti pagani daschuris leek peewiltees no ta wezza eenaidneeka, ta mellu welna.

Pateesi, lauschu melli un wiltiba irr muhsu leelakee eenaidneeki Indijas semme. Zaur to irr til gruhti, tohs laudis pee tizzibas atgreest. Jo jebfchu tee pagani paschi daschuris labbi atfihst, ka winnu tizziba irr wiltiga tizziba, jebfchu daudi pagani famus deeweklus apsmetj; tad tomehr negribb mahzitees, ka zilwekam irr grehks pee melleem turretees un ka iffatram jamelle ta pateesiba; winni paleek pee faweem melleem, jo tahs pateesibas zelsch winneem nepatihl. Lai Deews dohtu, ka ta pateesiba tohs tumfchohs prahtus drihs apgaismotu! —

D. P.

Sawahds fapnis.

Salfchu kurfirstam Friedricham tam Gudram tanni nakti preefsch 31. Oktobera 1517 tahds fapnis bija. Lassitaji sinnahs, ka 31. Oktoberi Mahrtinsch Lutters pee Wittenbergas pils-basnizas durwihm peenagloja weenu pa-

pibri, kur 95 teikumus bij usrakstijis pret daschahm ap-lamahm un ar Deewa wahrdeem nesa-eedamahm mahzi-bahm un eetaschahm.

Minnetä nakti kurfirsts fapnoja, ka wissufpehzigajs Deews weenu muhki pee winna subtoht. Schim muhkim par beedreem bija wissi swehti engeli, kam leeziba bij jadohd muhkim, ka winsch effoht weens pateefigs Deewa subtihts. Un Deews kurfirstam lifka pawehleht, lai muhkim laujohf, to rakstihf us kurfirsta pils-basnizas durwihm, winnam par to schehl neubufchoht. Kurfirsts muhkim lifka fazzicht, lai til ween rakstohf, kas winnam pawehlehts. Un nu muhkis eefahka rakstihf un prohti ar til rupjeem bohstabeem, ka kurfirsts to rakstijumu warreja pasihf, lai gan atraddahs Schweiniga, 8 juhdes no Wittenbergas. Muhkim arri til garra spalwa bija, ka wirsgals lihds Romai sneedsa un weenam lauwam, kas Romä gulleja, ausi duhra, arri trihschahrtigo pahwesta krohni pakustinaja, ta ka eefahka schkohbitees un gandrihs semme krittta. (Tas lauwa eefihme pahwestu, Leö wahrda, tas irr tulkohts: lauwa.) Lauwa til breefmigi eefahka ruhlt, ka wissa pasaula fetezeje, gribbedama sinnahf, kas notizzis. Pahwests pagebroja, lai kurfirsts muhkim leedsch, tadehl ka muhkis dschwaja kurfirsta walstiba. Nu kurfirsts darbojahs, muhka spalwu falaust. Bet jo winsch publejahs, jo spalwa pretti turrejahs, it ka no dseltes buhtu bijusi. Kurfirstam aussis sahpeja un prettituredamas spalwas flanna winnam zaur firdi gahja. Beidsch kurfirsts peekuffa un no spalwas atlaiddahs. Tomehr kurfirsts muhkim lifka prassihf „ka winsch pee tahdas stivras spalwas tizzis?“ Muhkis atbildeja, schi spalwa zellotees no 100 gaddus wezgas Deeweefchu sohfs un winna tapehz til stipra effoht, ka winnai to garru newarroht panemt un to dwehfeli newarroht iswilft. (Tas sibmejahs us Jahni Sohfs jeb Huffs, kas 100 gaddus preefsch Luttera no Keemeru-Kattoleem dschwä lifka sadedsnachts ugguns fahrtä, kur toreis Nihgas bislaps arri klahf bija.) Me-ilgi pehz tam iszehlahs leela brehfschana, ka no tahs garras spalwas nekaitams pulks zittu spalwu effoht isauguschas, kas ar laifu til pat leelas un garras warroht palift ka ta pirma spalwa. Nu kurfirsts apnehmahs, wehl reis pats ar muhki aprunnatees. Bet paschulair kad ta apnehmahs, tad kurfirsts usmohdahs un tuhliht to fapni usrakstija, lai to ne-aismirstu.

Tas irr kurfirsta fapnis. Laikam Deews tas Kungs winnam zaur scho fapni gribbeja parahdiht, kahdas leelas leetas Deews gribboht isdarricht un ka kurfirstam pee scho leelu leetu isdarrischanas arri japeepalihdsch.

Latw. awischu apghadatajs: Gotthard Bierhuff.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajs: Sinas. No Birshumuischas. Missiones sinas no Indijas. Sawahds farnis.

Sinas.

Zaur walddamas senates ukasu no 23. Aprila sch. g. Nr. 35,077 irr nolikts, ka Ewangelisku Lutteru mahzitaju kettereem arri no walsts-lahdes tiks dohta progonu malka preefch 2 firgeem, ja winneem jabrauz ammata darrifchanas.

Laffitaji tanni peelikkuma pee Latw. Aw. Nr. 21 laffijuschi, ka Wormse tanni 12. (24.) Juni Martina Luttera peeminnas-stabs irr eefwehtihis. W Wormseeneeku aizinafchanu Rihgas pilfehja rahts un basnizas teefa aissuhtijuschas few par weetneeku to Rihgas superdenti, Pehtera basnizas wezzako mahzitaju Dr. Poelchau, Rihgas birgeri aissuhtijuschi famu eltermanni G. Molien, Widssemmes ritterfchaste famu wezzako landrahti, Widssemmes basnizas teefas presidenti B. von Stryk un Widssemmes basnizas teefa aissuhtijuse to konsistorialrahtu, Zehlababasnizas wezzako mahzitaju Dr. Berkholtz.

Pahwests tanni 8. Septemeri 1869 griiboht notur-reht weenu leelu konziliju, jeb biskapu sinodi; buhschoht usajinabt Greeku-kattolu un Anglikanu biskapus, lai padohdahs Reemeru-kattolu basnizai! — Laikam pahwestam buhs jateef ar jaweem Reemeru-kattolu biskapeem ween, un lai winsch to sinodi gan griib nosaukt par „wisfas pasaules konziliju,“ tak laikam tik buhs masa pasaules dalka, kas tur buhs redsama. G. W.

Enlanteefchu Bihbeles beedriba, kas tanni gadda 1804 dibbinata, tannis 64 gaddos, kamehr ta pastahw 55,069,865 Bihbeles wiffadas wallodas tandis effoht illaidusi. Enlanteefchu Bihbeles beedribai effoht wehl 9916 palihgu beedribas.

Zehkabhstattē par elementar-skohlmeisteri nupat irr eezelts kas Zehrpates skohlmeisteru skohla mahzijeos Peter Bermann.

No Leepajas. Retti kahds pilfehths wehl Kursemmē tur tik dauds par nabageem un wiina behrneem teef gahdahs, zil Leepaja; jo Leepaja atrohnahs peejas apgahdashanas weetas, kas tibri no mihlestibas dahwanahm ween tohp usturretas, prohti: I. Marijas nabagu namma atraddahs pehrnaja 1867. gadda: 30 wihreefchi 60 seeweefchi, 6 sehni un 4 meitenes, kohpa 100 zilweki; II. Marijas nabagu sehnu apgahdashanas namma, tur tee arri tohp skohloti, bija pehrn' 31 puikas, no kam 9 par usaudsinateem un eefwehtiteem tappa atlaisti, lai ammatu mahzahs jeb kuggineeku de-

nesta stahj. Ta ka uf scho 1868. gaddu wehl 22 sehni paleef apgahdashana un usaudseschana. Kamehr fchi apgahdashanas skohla pastahw, jau 138 sehni effoht usaudseti un isskohloti, kas gan ammata, gan arri kuggineeku deenesta eestahjuschi un gandrihs wiffi ka gohdigi zilweki usweddufchees; III. Marijas meitenu apgahdashanas skohla pehrn' 22 meitenes effoht bijuschas, no kam 3 atlaistas, ka schogadd wehl 19 atlikuschas; IV. Seeweefchu apgahdashanas beedriba gahda, ka nabaga seewetes warr darbu dabhuht, prohti par malku, zil tabm spehka, wehrpt, addiht un schuht. Zaur scho beedribu pehrn' 824 rubuli irr eenahkuschi, un ar scho naudu 25 wihreefchi, 188 seeweefchi un 36 behni, pawiffam 249 zilweki apgahdati. Pee schihs apgahdashanas beedribas peederr arri nabaga behrnu skohla, tur schogadd 18 sehni un 9 meitenes, kohpa 27 behni, tohp mahziti; V. Masu behrnu usglabdashanas un apgahdashanas weeta. Schē pehrn' 50 behni effoht apgahdati tikluschi. Zaur zaurim rehki-nahts, par deenu 40 behni effoht apgahdati. Pehrn' par wiffam schiim 5 nabagu apgahdashanas weetahm mihlestibas dahwanas irr fateszejuschas kohpa 8255 rubl. un 54 kap., un no fcheem isdohti 8248 rubl. un 56 kap., ta ka tiklai 6 rubl. 98 kap. wehl atlikuschchi. Arri japeeminn, ka Preekules freilene D. von Korff jau 1865. gadda Preekules muischā eerikteja Wahzu laffamu grahmatu beedribu, kam jau lihds 400 dashadas grahmatas eegahdatas, un no kam par weenu paschu rubuli par gaddu, Wahzu grahmatas warr illahtees zil tik patihk. Wiffu to eenahfchanu freilene nodohd Leepajas Marijas meitenu apgahdashanas namman, kam wiina par preefchneezi. Pehrn' zaur scho Preekules laffifchanas beedribu effoht eenahkuschi 58 rubuli. Buhtu arri labbi, ka wiffos pilfehths tahdas Latweefchu laffifchanas beedribas eetaifitu.

Wabisburgas draudse, Erjurtas aprinki, Pruhfchds, tanni 20. Aprili Kristaps Meders, draudses skohlmeisters, noswinneja fawas selta ammata kahsas, prohti pehz 50 nodfchwoteem gaddeem ammata. W scho rettu gohda deenu ne ween wiina draugi, draudses lohzefti un ammata beedri uf laimes wehlefchanu pulkeem falaffijahs, bet arri no augstahm teefahm un no pascha Pruhfchu lehnina fuhitti ar laimes wehlefchanahm bija atnahkuschi. Superdente un landrahta kungs to firmgalwi, katre no weenas pufses, basniza aisswedda, tur superdente Rudolfi fwehtku fpreddiki fazzija par V. Mohsus gr. 32, 3 un 11 p. Pehz pabeigteem Deewa wahrdeem augsti un semmi pee gohda malkites sehdeja kohpa sakumods. Gohds, kam gohds nahlahs! — Bet kad Kursemmē gan